TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21121
Tarih : 09.11.2026

52952

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

Diyabet, hastalık tanısı konulan kişinin tedavi sürecini ilgilendiren bireysel bir sağlık meselesi değildir. Hastalığın toplumdaki yaygınlığı, erken tanı olanakları, koruyucu sağlık hizmetlerine erişim, düzenli takip ve tedavinin sürekliliği, bir bütün olarak kamusal sağlık politikasının sorumluluk alanındadır. Diyabetin önlenmesi ve kontrol altına alınması için yürütülen çalışmaların tedavi hizmetleriyle sınırlı kalmaması; toplumun bilgilendirilmesi, erken tanı olanaklarının geliştirilmesi, sağlık emekçilerinin desteklenmesi ve hastaların yaşam boyu bakım ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Diyabet Programı 2023-2027, diyabetin önlenmesi, erken tanı, tedavi, komplikasyonların azaltılması ve izleme-değerlendirme süreçlerini içeren ulusal bir politika çerçevesi ortaya koymaktadır. Programın etkili olabilmesi, belirlenen hedeflerin uygulamaya geçirilmesine, gerekli kaynakların ayrılmasına ve çalışmaların ölçülebilir göstergeler üzerinden düzenli biçimde değerlendirilmesine bağlıdır. Bir programın yayımlanmış olması tek başına hedeflerin gerçekleştiği anlamına gelmemekte; hangi faaliyetlerin hangi tarihlerde hayata geçirildiğinin ve toplum sağlığı açısından nasıl sonuçlar doğurduğunun açıklanması gerekmektedir.

Diyabetle yaşayan bireylerin sağlık hizmetlerine erişiminde bölgesel farklılıklar, sağlık kuruluşlarının kapasitesi, uzman hekim ve diyabet eğitim birimlerinin dağılımı gibi etkenler belirleyici olabilmektedir. Erken tanı ve düzenli takip hizmetlerinin ülke genelinde eşit biçimde sunulması, özellikle sağlık hizmetlerine erişimin sınırlı olduğu bölgelerde yaşayan yurttaşlar açısından önem taşımaktadır. Bunun yanında diyabetin önlenmesi ve hastalığa bağlı komplikasyonların azaltılması için koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, hastaların ve

yakınlarının bilgilendirilmesi, sağlık emekçilerinin bu alandaki çalışma koşullarının ve mesleki desteklerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Programın uygulanmasında diyabetle yaşayan bireylerin, hasta örgütlerinin, ilgili uzmanlık derneklerinin ve sağlık meslek örgütlerinin görüşlerinin alınması da önemlidir. Sağlık politikalarının merkezî idarenin belirlediği hedeflerle sınırlı kalmaması, bu politikaların sonuçlarından doğrudan etkilenen kişilerin katılımıyla izlenmesi ve değerlendirilmesi demokratik ve kamucu sağlık anlayışının gereğidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye Diyabet Programı 2023-2027 kapsamında 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerden hangileri hayata geçirilmiştir?
2. Faaliyetler, uygulama tarihleri ve sorumlu birimler itibariyle nelerdir?
3. Program kapsamında erken tanı, diyabetin önlenmesi, düzenli hasta takibi, çocuklarda diyabet yönetimi ve diyabete bağlı komplikasyonların azaltılması alanlarında hangi ölçülebilir hedefler belirlenmiştir?
4. Bu hedeflerin gerçekleşme düzeyi nedir?
5. Programın uygulanması için yıllar itibarıyla ne kadar kaynak ayrılmış ve bu kaynağın ne kadarı kullanılmıştır?
6. Program kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin izleme ve değerlendirme raporları hazırlanmış mıdır?
7. Hazırlanmışsa kamuoyuyla paylaşılmakta mıdır?
8. Türkiye Diyabet Programı'nın uygulanması ve değerlendirilmesi süreçlerine diyabetle yaşayan bireylerin, hasta örgütlerinin, ilgili uzmanlık derneklerinin ve sağlık meslek örgütlerinin katılımı hangi mekanizmalar üzerinden sağlanmaktadır?
9. Programın hedeflerine ulaşmak ve uygulamadaki eksiklikleri gidermek amacıyla yeni bir çalışma yürütülmekte midir?